

EXPUNERE DE MOTIVE

la proiectul de Lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice

I. SCOPUL ȘI NECESITATEA REGLEMENTĂRII

Prezenta inițiativă legislativă are ca obiectiv principal reformarea structurală și funcțională a cadrului normativ referitor la achizițiile publice, reglementat prin Legea nr. 98/2016, în scopul asigurării unei utilizări eficiente, responsabile și transparente a fondurilor publice. Prin această reformă se urmărește nu doar remedierea unor deficiențe punctuale identificate în practică, ci și alinierea deplină la standardele europene, astfel cum acestea sunt reflectate în directivele UE, în jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene și în rapoartele Comisiei Europene privind România.

În forma sa actuală, Legea nr. 98/2016 favorizează în continuare, în numeroase proceduri, selectarea ofertei cu prețul cel mai scăzut, fără a impune în mod obligatoriu și o pondere semnificativă a criteriilor calitative sau de durabilitate. Această abordare determină, în practică, atribuirea contractelor către operatori economici care livrează bunuri sau servicii de calitate slabă, uneori chiar neconforme cu specificațiile tehnice, ceea ce conduce la costuri suplimentare pentru stat și, în anumite cazuri, la punerea în pericol a vieții și siguranței cetățenilor.

Un caz emblematic, care a ilustrat în mod public gravitatea acestor lacune legislative, este incidentul din luna iulie 2025, petrecut la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București, unde acoperișul unei clădiri recent reabilitate s-a prăbușit parțial în urma unei furtuni. Ancheta sindicală, alături de relatările mass-media, au confirmat că lucrările au fost realizate cu materiale de calitate inferioară, iar recepția s-a efectuat formal, fără verificări tehnice reale. Contractul fusese atribuit pe criteriul „prețului cel mai scăzut”, fără ca autoritatea contractantă să poată impune, în mod legal, un prag minim pentru calitate sau garanții de durabilitate.

Acest caz nu este singular. Situații similare au fost raportate în unități spitalicești dotate cu echipamente nefuncționale, școli cu mobilier livrat la prețuri derizorii, dar inutilizabil, proiecte de infrastructură unde lucrările au cedat în mai puțin de 2 ani de la finalizare, precum și în cazul unor achiziții IT care au eșuat din cauza specificațiilor tehnice prost concepute sau prost livrate.

Toate acestea derivă dintr-un cadru normativ care nu sancționează recidiva furnizorilor nereserioși, nu prevede evaluarea post-contractuală obligatorie și nu responsabilizează funcționarii care recepționează formal lucrările.

În acest context, se impune o revizuire temeinică a Legii nr. 98/2016, având în vedere următoarele direcții de reformă:

- instituirea criteriului obligatoriu al „celui mai bun raport calitate-preț”, cu o pondere minimă pentru factori calitativi;

- introducerea fișei de evaluare a performanței contractuale pentru fiecare operator economic;
- crearea unui **Registru Național al Performanței Contractuale (RNPC)** – instrument public de trasabilitate și disciplinare în piața achizițiilor publice;
- instituirea răspunderii administrative și penale pentru recepții fictive sau defectuoase;
- introducerea unui filtru de admisibilitate pentru contestațiile abuzive, formulate cu scop de blocaj sistematic al licitațiilor.

Această reglementare este nu doar necesară, ci imperativă pentru asigurarea unui climat de legalitate, profesionalism și eficiență în achizițiile publice, în special în contextul în care România se află într-o etapă critică a absorbției fondurilor europene și a implementării reformelor asumate prin PNRR. Fără intervenții legislative curajoase și clare, sistemul actual riscă să perpetueze risipa de resurse, incompetența și impunitatea în fața calității slabe.

II. CONTEXT JURIDIC ȘI OBLIGAȚII INTERNAȚIONALE

Modificările propuse prin prezenta inițiativă legislativă sunt fundamentate atât din perspectiva necesităților interne identificate în derularea procedurilor de achiziție publică, cât și din perspectiva obligațiilor asumate de România ca stat membru al Uniunii Europene. În mod particular, se impune o **actualizare și consolidare a cadrului normativ național** pentru a reflecta mai fidel dispozițiile și spiritul **directivelor europene, jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE)** și **recomandările instituțiilor de control financiar și administrativ europene.**

1. Transpunerea corectă și extinsă a Directivei 2014/24/UE privind achizițiile publice

Directiva 2014/24/UE stabilește cadrul general privind achizițiile publice în Uniunea Europeană, punând accent pe criterii precum **inovația, calitatea, durabilitatea și raportul optim între costuri și eficiență.**

- **Articolul 67** din directivă prevede că autoritățile contractante trebuie să utilizeze criterii de atribuire care să asigure **cel mai bun raport calitate-preț**, luând în considerare **factori calitativi, de mediu și sociali**, nu doar prețul.
- **Articolul 57** reglementează temeiurile de excludere a operatorilor economici din proceduri, inclusiv în cazuri de abateri profesionale grave sau recurența unor deficiențe contractuale.

Legea națională, în forma actuală, **nu transpune integral aceste prevederi**, iar implementarea lor parțială a condus la distorsiuni în aplicare. Prezenta modificare adresează aceste carențe prin stabilirea unei **pondere minime de 40% pentru criterii calitative** și reglementarea **excluderii automate a ofertanților recidiviști**, în baza unei evaluări documentate.

2. Punerea în aplicare a Directivei 2007/66/CE privind căile de atac în materie de achiziții publice

Această directivă impune existența unor **mecanisme rapide, eficiente și accesibile de soluționare a litigiilor** privind atribuirea contractelor publice. Modificarea propusă introduce posibilitatea aplicării de către CNSC a unui **filtru de admisibilitate** pentru contestațiile formulate de operatorii recidiviști, dar și un mecanism administrativ rapid de contestare a fișelor de evaluare, care precede accesul la instanța de contencios administrativ.

Prin urmare, se asigură o **procedură echilibrată**, care nu afectează accesul la justiție, dar limitează abuzul de drept și blocarea nejustificată a procedurilor.

3. Armonizarea cu jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene (CJUE)

Două cauze relevante subliniază obligația statelor membre de a preveni atribuirea contractelor către operatori cu un comportament contractual defectuos:

- **Cauza C-465/11 – Forposta:** CJUE a decis că autoritățile contractante au dreptul să excludă ofertanții care au dovedit abateri profesionale grave, inclusiv prin comportament repetat sau nerespectarea contractelor anterioare.
- **Cauza C-19/00 – SIAC Construction:** Curtea a statuat că autoritățile naționale trebuie să stabilească reguli clare privind aplicarea criteriilor de atribuire, care să reflecte obiectivul de **utilizare eficientă a fondurilor publice**.

Modificările introduc în dreptul intern aceste principii prin evaluarea obligatorie post-contractuală și excluderea ofertanților nereserioși pe baza unor **probe documentate și fișe de evaluare definitive**.

4. Recomandările Comisiei Europene în cadrul Mecanismului de Cooperare și Verificare (MCV)

Comisia a insistat, în rapoartele de țară și în dialogul cu autoritățile române, asupra necesității combaterii corupției în achizițiile publice, reducerii nivelului de contestații nejustificate, precum și a profesionalizării personalului din autoritățile contractante.

Prin introducerea **răspunderii funcționarilor care efectuează recepții neconforme** și a unui cadru coerent de evaluare, se răspunde direct acestor recomandări.

5. Recomandările Curții de Conturi Europene

În rapoartele privind gestionarea fondurilor UE (inclusiv cel din 2020), Curtea de Conturi Europeană a subliniat importanța **monitorizării post-contractuale** a furnizorilor și a instituirii unor baze de date interoperabile pentru trasabilitatea furnizorilor.

Prin crearea **Registrului Național al Performanței Contractuale (RNPC)**, în interconectare cu SEAP, se asigură exact acest obiectiv: transparență, urmărire și responsabilitate contractuală.

În concluzie, modificările propuse în proiectul de lege nu sunt doar opționale sau de oportunitate, ci **necesare pentru conformarea României la standardele europene**,

evitarea procedurilor de infringement și consolidarea încrederii publice în buna gestionare a banului public.

III. IMPACTUL MACRO-SOCIO-ECONOMIC AL MODIFICĂRILOR PROPUSE

Modificările propuse au un impact semnificativ asupra României, în contextul în care numeroase disfuncționalități ale sistemului de achiziții publice au condus la pierderi bugetare, lucrări de slabă calitate și costuri suplimentare pentru stat. Exemplele reale din ultimii ani demonstrează clar aceste vulnerabilități:

În 2023, un raport al Curții de Conturi a României a arătat că 38% din lucrările de infrastructură recepționate la nivel local nu respectau standardele tehnice asumate prin contract, iar în peste 60% din cazuri s-au constatat întârzieri semnificative cauzate de ofertanți care au câștigat pe criteriul „prețul cel mai scăzut”.

În județul Iași, o rețea de drumuri comunale reabilitată cu fonduri europene a fost distrusă parțial în mai puțin de 18 luni, din cauza folosirii unor materiale inferioare. Autoritatea contractantă a declarat că a fost „legată de mâini” de prevederile legii și a fost nevoită să accepte oferta minimă, în lipsa altor criterii relevante.

În sistemul medical, în perioada 2021–2024, mai multe spitale publice din București, Cluj și Galați au recepționat aparatură medicală neconformă sau depășită moral, achiziționată pe baza unor licitații în care prețul a avut o pondere de peste 95% în evaluare. În unele cazuri, echipamentele nu au putut fi utilizate efectiv, iar costurile de înlocuire au fost suportate din bugetele locale.

La nivelul administrației centrale, un caz notoriu este cel al sistemului informatic pentru emiterea autorizațiilor de mediu, care, deși a fost contractat în 2020 la un preț foarte scăzut, a necesitat ulterior două contracte de mentenanță și reparații în valoare cumulată de peste 150% din valoarea inițială.

Aceste exemple reale confirmă că România suportă deja un cost social, economic și instituțional ridicat pentru menținerea unui sistem legislativ care favorizează ofertele ieftine și neperformante, în detrimentul calității, eficienței și sustenabilității. Prezenta lege își propune să rupă acest cerc vicios, consolidând capacitatea autorităților contractante de a contracta responsabil, durabil și profesionist.

Modificările legislative propuse generează un impact pozitiv semnificativ asupra întregului ecosistem administrativ, economic și social, prin consolidarea principiilor de calitate, integritate și responsabilitate în derularea achizițiilor publice. Acestea sunt esențiale pentru buna funcționare a statului și pentru protejarea interesului public în alocarea resurselor financiare.

1. Creșterea calității bunurilor, serviciilor și lucrărilor publice

Obligația autorităților contractante de a utiliza, ca regulă generală, criteriul „cel mai bun raport calitate-preț” și impunerea unei ponderi minime de 40% pentru factorii calitativi vor conduce la:

- creșterea standardelor de execuție, atât în infrastructură, cât și în furnizarea de echipamente sau servicii;
- încurajarea inovației, sustenabilității și competitivității reale între ofertanți;
- reducerea tendinței de a licita cu prețuri artificial scăzute pentru a compensa ulterior prin materiale sau execuție de slabă calitate.

Exemple concrete arată necesitatea acestor măsuri. Astfel, sunt extrem de cunoscute situațiile privind lucrări de reabilitare de drumuri, trotuare, rețele de canalizare care cedează la scurt timp după recepție, din cauza materialelor inferioare, ori a echipamentelor medicale achiziționate în spitale județene și neconforme cu fișele tehnice, ceea ce afectează siguranța pacienților, dar și dotări școlare (mobilier, materiale IT) care nu rezistă nici un an de utilizare normală.

Prin aplicarea noilor reguli, autoritățile vor fi stimulate să pună accent pe durabilitate, mentenanță, eficiență energetică și suport post-vânzare — toate elemente ignorate în vechiul sistem centrat exclusiv pe preț.

2. Responsabilizarea funcționarilor publici

Pentru prima dată în mod expres, se introduce în legislație răspunderea disciplinară, civilă sau penală a funcționarilor care recepționează lucrări defectuoase sau care semnează recepții formale, fără verificare reală. Totodată apa instituții noi, respectiv mecanismul de constatare tehnică obligatorie, prin proces-verbal tehnic întocmit de personal de specialitate, dar și obligația de sesizare internă, în termen de 5 zile, a compartimentului juridic și de control.

Această măsură descurajează complicitatea administrativă, responsabilizează recepția pe teren și contribuie la eliminarea rutinei birocratice prin care lucrări neconforme au fost acceptate formal și decontate integral. Este, de asemenea, un instrument de prevenție anticorupție.

3. Excluderea operatorilor economici recidiviști

Prin introducerea fișei de evaluare a performanței contractuale, întocmită la finalizarea fiecărui contract, autoritățile contractante vor putea urmări istoricul comportamentului contractual al ofertanților, vor putea documenta cazurile de livrări întârziate, produse neconforme, penalități sau abateri contractuale, situații ce vor conduce la excluderea automată din proceduri a acelor entități care au primit două sau mai multe evaluări negative în decurs de 3 ani, cu excepția cazurilor în care demonstrează documentat remedierea completă a deficiențelor.

Registrul Național al Performanței Contractuale (RNPC), gestionat de ANAP, devine astfel un instrument operațional de prevenire a recurenței și de creștere a transparenței și predictibilității în sistemul de achiziții publice.

4. Reducerea contestațiilor abuzive și profesionalizarea accesului la remedii

Proiectul introduce un filtru de admisibilitate, aplicabil operatorilor recidiviști, în cadrul procedurilor CNSC:

- acest filtru va permite respingerea contestațiilor formale, lipsite de fundament sau formulate cu rea-credință, care au scopul de a bloca artificial procedurile;

- în paralel, se păstrează accesul la justiție, prin decizie motivată și posibilitatea controlului în instanță.

Această măsură va contribui la fluidizarea licitațiilor publice, reducerea termenelor și eliminarea blocajelor generate de actori economici lipsiți de integritate sau competitivitate reală.

5. Impact economic și bugetar

Noile reglementări vor produce efecte directe și măsurabile asupra economiei. Astfel, se vor putea evita cheltuielile suplimentare generate de remedieri, reparații, penalități sau litigii. Va fi redus riscul de corecții financiare aplicate de Comisia Europeană în cadrul fondurilor structurale și al PNRR, ca urmare a unor proceduri de achiziție viciate, aspecte ce vor conduce – invariabil – la creșterea încrederii beneficiarilor finali (cetățeni, instituții publice, finanțatori externi) în integritatea și eficiența sistemului.

Totodată, proiectul va contribui indirect la consolidarea capacității administrative a autorităților contractante, la profesionalizarea pieței furnizorilor publici, dar și la îmbunătățirea absorbției fondurilor europene, prin reducerea riscurilor și creșterea calității implementării proiectelor.

IV. INSTITUȚII AVIZATOARE ȘI IMPLEMENTARE

Pentru aplicarea dispozițiilor legii vor fi avizate și implicate următoarele instituții:

- Consiliul Legislativ – pentru aviz de legalitate și tehnică legislativă;
- Ministerul Finanțelor – pentru impact bugetar;
- Consiliul Economic și Social – pentru consultarea partenerilor sociali;
- Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene – pentru corelare cu fondurile europene;
- ANAP – instituția responsabilă cu implementarea Registrului Național al Performanței Contractuale și elaborarea normelor metodologice;
- CNSC – pentru adaptarea procedurilor privind admisibilitatea contestațiilor;
- Curtea de Conturi – ca beneficiar direct al transparenței post-contractuale.

V. INTRAREA ÎN VIGOARE ȘI MOTIVAREA TERMENULUI DECALAT

Pentru asigurarea unei implementări coerente, eficiente și echitabile, proiectul de lege prevede că dispozițiile prevăzute la art. 188¹ și art. 231¹ vor intra în vigoare la data de 30 iunie 2026, cu un decalaj de aproximativ 12 luni față de restul legii, care intră în vigoare la 30 de zile de la publicarea în Monitorul Oficial.

Această soluție legislativă are un fundament rațional și constituțional, fiind în deplin acord cu practica Curții Constituționale privind evitarea aplicării formale a legii în absența unor condiții tehnice, instituționale și procedurale esențiale.

Intrarea în vigoare întârziată a celor două articole este justificată de următoarele considerente fundamentale:

1. Crearea și operaționalizarea Registrului Național al Performanței Contractuale (RNPC)

Art. 188¹ introduce obligația autorităților contractante de a evalua post-contractual comportamentul operatorilor economici, evaluări ce urmează a fi arhivate, publicate și accesate printr-o platformă națională gestionată de ANAP.

Acest registru presupune construcția unei baze de date electronice interoperabile, care trebuie să respecte standarde înalte de securitate cibernetică, protecția datelor personale, într-un format care asigură trasabilitatea operațiunilor și verificabilitatea procedurală de către organele de control intern sau audit extern. Necesită alocare bugetară, infrastructură digitală, consultări interinstituționale și emiterea de norme tehnice privind formatele, accesul și notificările automate. În lipsa unei perioade rezonabile de dezvoltare și testare, acest instrument riscă să fie inoperabil sau chiar contestabil legal, ceea ce ar compromite scopul reformei.

2. Dezvoltarea platformelor digitale interconectate (SEAP – RNPC)

Pentru ca RNPC să funcționeze în parametri reali, este necesară interoperabilitatea tehnologică cu platforma SEAP, unde se publică și derulează procedurile de achiziții.

Această integrare implică sincronizarea fluxurilor de date, modificări de arhitectură informatică, validări ale autorizațiilor de acces, dar și posibile adaptări ale HG nr. 395/2016 privind normele metodologice de aplicare. Totodată, va trebui stabilit un protocol tehnic între ANAP, STS și Autoritatea pentru Digitalizarea României, pentru garantarea securității și funcționalității aplicației.

3. Formarea personalului autorităților contractante

Modificările propuse presupun atribuții noi pentru autoritățile contractante întocmirea fișelor de evaluare, sesizarea în termen a compartimentelor de control în cazul recepțiilor defectuoase, precum și utilizarea documentelor justificative și probatorii.

Aceste atribuții nu pot fi implementate eficient fără pregătirea profesională corespunzătoare a personalului:

- ANAP va trebui să elaboreze ghiduri, materiale de instruire și campanii de informare;
- Este necesar un timp de adaptare instituțională, mai ales pentru autoritățile locale cu capacitate administrativă redusă.

4. Testarea și validarea procedurilor de evaluare post-contractuală și a filtrului CNSC

Art. 188¹ și art. 231¹ introduc două componente inovatoare în legislația națională:

- Evaluarea performanței contractuale, cu efecte juridice directe asupra dreptului de a participa la licitații;
- Filtrul de admisibilitate pentru contestații abuzive, aplicabil de CNSC.

Pentru ca aceste mecanisme să fie funcționale, este necesară o perioadă de testare procedurală, prin simulări, consultări cu sistemul juridic, validare cu partenerii instituționali și pentru emiterea normelor metodologice de aplicare, prin Hotărâre de Guvern, care să detalieze: structura fișei, termenele de contestație, formatul de înscriere în RNPC, și modul de exercitare a filtrului CNSC.

În concluzie, amânarea justificată a intrării în vigoare a art. 188¹ și art. 231¹ până la 30 iunie 2026 evită aplicarea prematură a unor norme insuficient pregătite tehnic și instituțional, asigurând un cadru complet și sustenabil de implementare și este conformă cu Legea nr. 24/2000 privind tehnica legislativă (art. 15) și cu jurisprudența CCR privind predictibilitatea și efectivitatea legii.

Această abordare etapizată garantează coerența reformei, acceptabilitatea socială și funcționalitatea deplină a noilor instituții juridice introduse prin lege.

VI. BUNE PRACTICI DIN LEGISLAȚIA STATELOR MEMBRE UE

În susținerea prezentei inițiative legislative, este relevant să evidențiem câteva exemple de reforme și mecanisme funcționale adoptate de alte state membre ale Uniunii Europene, care au condus la profesionalizarea și eficientizarea sistemului de achiziții publice:

Franța a reglementat prin „*Code de la commande publique*” utilizarea prioritară a criteriului „valoarea economică cea mai avantajoasă”, cu o pondere minimă pentru calitate, mediu și impact social. Există un registru electronic al abaterilor contractuale, gestionat de Agenția pentru Achiziții Publice, consultabil obligatoriu înaintea atribuirii unui contract.

Olanda aplică sistemul *MEAT* (*Most Economically Advantageous Tender*) cu obligativitatea utilizării criteriilor calitative, în special pentru achiziții IT, medicale sau de infrastructură verde. Evaluările negative ale contractanților sunt stocate în platforme interoperabile, iar repetarea abaterilor duce la excluderea automată.

Italia, prin *Codice dei Contratti Pubblici*, a introdus un „sistem de rating” al operatorilor economici, bazat pe performanțele din contractele anterioare. Accesul la contracte publice este condiționat de un istoric acceptabil, verificabil digital prin ANAC (Agenția Națională Anti-Corupție).

Germania a dezvoltat un *sistem descentralizat de registre ale furnizorilor excluși* (corupție, fraudă, încălcări contractuale grave), folosit obligatoriu în etapa de evaluare. În paralel, instanțele administrative specializate pot respinge rapid contestațiile formulate cu rea-credință.

Aceste exemple demonstrează că integrarea unor criterii de calitate, mecanisme de trasabilitate contractuală și filtrare a comportamentului anterior al operatorilor economici reprezintă elemente de eficiență și integritate, aplicate deja cu succes în alte state membre.

VII. CONCLUZII

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice reprezintă un demers legislativ esențial, construit pe fundamente reale și incontestabile, desprinse din practică, analiză instituțională și experiență judiciară.

El răspunde direct unor vulnerabilități cronice ale sistemului național de achiziții publice: formalismul excesiv, selecția pe criteriul prețului cel mai scăzut fără garanții minime de calitate, lipsa evaluării post-contractuale, lipsa trasabilității și lipsa răspunderii administrative.

Cazuri grave, precum cel petrecut în iulie 2025 la Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” din București — unde o lucrare recent recepționată s-a prăbușit parțial — demonstrează că aceste deficiențe legislative nu sunt simple omisiuni tehnice, ci surse directe de risc public, prejudicii bugetare și pierderea încrederii în capacitatea statului de a asigura bună administrare.

Reforma propusă este una sistemică și modernizatoare, având ca obiective principale:

- Recalibrarea criteriilor de atribuire, prin impunerea utilizării generalizate a raportului calitate-preț, cu o pondere minimă de 40% pentru factorii calitativi, ceea ce stimulează competiția reală și investiția în valoare adăugată;
- Profesionalizarea evaluării ofertelor, prin includerea unor criterii nefinanciare, alături de filtre de excludere a operatorilor economici recidiviști, care au demonstrat, în mod repetat, comportament contractual defectuos;
- Responsabilizarea funcționarilor publici prin consacrarea legală a răspunderii disciplinare, civile și penale pentru recepții formale sau defectuoase, coroborată cu obligația de sesizare internă și introducerea procesului-verbal tehnic ca instrument probator obiectiv;
- Instituirea Registrului Național al Performanței Contractuale (RNPC) – un sistem informatic interoperabil cu SEAP, gestionat de ANAP, care asigură trasabilitatea comportamentului contractual al ofertanților și protejează integritatea sistemului de achiziții;
- Limitarea contestațiilor abuzive prin introducerea unui filtru de admisibilitate proporțional și controlabil în instanță, cu efecte directe în reducerea blocajelor procedurale și a întârzierilor în execuția contractelor;
- Corelarea temeinică a legislației interne cu dispozițiile și spiritul Directivei 2014/24/UE și Directivei 2007/66/CE, precum și cu jurisprudența CJUE și recomandările Curții de Conturi Europene și ale Comisiei Europene în cadrul MCV.

În plan economic, proiectul va avea efecte benefice directe precum reducerea riscurilor de corecții financiare în cadrul proiectelor europene, eliminarea pierderilor bugetare cauzate de lucrări neconforme, precum și îmbunătățirea absorbției fondurilor UE. Totodată se asigură consolidarea pieței furnizorilor publici și stimularea performanței și profesionalismului în mediul economic.

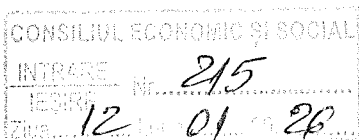
Comparativ cu bunele practici europene, unde:

- **Franța** utilizează criteriile de sustenabilitate și calitate în peste 75% din contractele de achiziții;
- **Olanda** a creat un sistem digitalizat de monitorizare post-contractuală, care permite excluderea automată a operatorilor care încalcă termenele contractuale;
- **Germania** aplică o evaluare centralizată a performanței operatorilor;
- **Italia** a introdus o platformă națională pentru monitorizarea execuției contractelor de achiziții publice, cu sancțiuni clare pentru funcționarii care nu efectuează recepții conforme.

România se poate alinia acestor standarde funcționale și etice, valorificând cadrul propus în acest proiect de lege. Inițiativa reprezintă nu doar o corecție legislativă, ci un salt calitativ necesar în direcția unei administrații publice moderne, eficiente și demne de încredere.

Prin urmare, se impune adoptarea în regim de prioritate a acestei inițiative legislative, în spiritul interesului public, al constituționalității și al alinierii la exigențele europene.

INIȚIATOR
Senator **VELA** Gheorghe

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENAT

LEGE

pentru modificarea și completarea Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I – MODIFICĂRI ȘI COMPLETĂRI

Articolul 1

Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 390 din 23 mai 2016, cu modificările și completările ulterioare, se modifică și se completează după cum urmează:

La articolul 3, după litera fff) se introduc următoarele litere, cu următorul cuprins:

ggg). „bunuri sau servicii complet standardizate” – bunuri sau servicii pentru care există specificații tehnice, funcționale sau de calitate clar reglementate prin norme, standarde, fișe tehnice ori reglementări legale în vigoare, care nu permit variații semnificative de la un furnizor la altul și care pot fi comparate strict pe bază de preț;

hhh). „factori de evaluare relevanți pentru calitate, performanță, durabilitate, eficiență energetică sau alte aspecte specifice” – componentele calitative care includ caracteristici tehnice superioare cerinței minime, garanția extinsă, durabilitatea, eficiența energetică, suportul post-execuție și altele;

iii). „servicii complexe sau furnizare de echipamente critice” – servicii sau echipamente care presupun grad ridicat de specializare, risc operațional major și impact semnificativ asupra funcționării continue a instituțiilor publice;

jjj). „criterii de evaluare nefinanciare” – elemente de evaluare care nu privesc valoarea financiară, ci caracteristici tehnice, organizatorice sau de performanță;

kkk). „preț anormal de scăzut” – orice ofertă a cărei valoare totală este cu cel puțin 20% sub media ofertelor admisibile sau care nu justifică sustenabilitatea economică;

lll). „performanță tehnică” – nivelul de eficiență și calitate prin care un produs, serviciu sau lucrare îndeplinește cerințele funcționale ale autorității contractante;

mmm). „fișă de evaluare a performanței contractuale” – document întocmit la finalizarea unui contract, care reflectă comportamentul operatorului economic;

nnn). „evaluare negativă” – fișă care atestă nerespectarea termenelor, livrări neconforme sau penalități contractuale semnificative;

ooo). „operator economic recidivist” – ofertant care a primit două sau mai multe evaluări negative în ultimii 3 ani;

ppp). „Registru Național al Performanței Contractuale (RNPC)” – bază de date electronică gestionată de ANAP pentru arhivarea și publicarea fișelor de evaluare;

qqq). „lucrări defectuoase” – lucrări care prezintă abateri calitative/cantitative față de documentația tehnică și standardele legale;

rrr). „recepție formală” – semnarea procesului-verbal de recepție fără verificare efectivă;

sss). „recepție defectuoasă” – recepția unor bunuri, servicii sau lucrări care nu corespund specificațiilor contractuale sau documentației de atribuire, constatată prin verificare tehnică obiectivă

ttt). „viciu vizibil” – neconformitate identificabilă la recepție, prin inspecție fizică;

uuu). „conestație abuzivă” – contestație formulată cu rea-credință, lipsită de temei clar și formulată cu scop de tergiversare;

vvv). „filtru de admisibilitate” – analiză sumară a CNSC privind validitatea procedurală și temeinicia minimă a contestației;

xxx). „proces-verbal tehnic” – document oficial întocmit de personal de specialitate cu atribuții tehnice sau de control calitate, desemnat de autoritatea contractantă, care constată faptic și obiectiv, prin verificare efectivă, conformitatea sau neconformitatea bunurilor, serviciilor sau lucrărilor recepționate față de cerințele prevăzute în documentația de atribuire și în contractul de achiziție.

yyy). „probe documentate” – înregistrări oficiale, certificate, rapoarte tehnice, decizii executorii, hotărâri definitive sau orice alt document verificabil, emis de o autoritate publică, un beneficiar de contract, un expert sau o instanță, prin care operatorul economic demonstrează remedierea deficiențelor contractuale sau corectarea comportamentului profesional anterior.

Articolul 2

Articolul 187 se modifică și va avea următorul cuprins:

- (1) Autoritatea contractantă are obligația de a aplica, în atribuirea contractului, criteriul cel mai bun raport calitate-preț sau calitate-cost.
- (2) Aplicarea criteriului prețul cel mai scăzut este permisă doar în mod excepțional, pentru bunuri sau servicii complet standardizate.
- (3) Factorii calitativi, care pot include performanță tehnică, durabilitate, eficiență energetică, trebuie să aibă o pondere cumulată de minimum 40%.
- (4) Alegerea criteriului se justifică și se publică în SEAP.
- (5) Ofertantul cu preț anormal de scăzut este exclus, dacă nu justifică sustenabilitatea economică.

Articolul 3

După articolul 187 se introduce un nou articol, 187¹:

Art. 187¹ – Pentru lucrări, servicii complexe și echipamente critice, se aplică exclusiv criteriul cel mai bun raport calitate-preț. Documentația trebuie să includă minim două criterii nefinanciare. Lipsa justificării poate atrage, după caz, anularea procedurii în condițiile legii și ale jurisprudenței CNSC sau a instanței competente.

Articolul 4

După articolul 188 se introduce articolul 188¹:

Art. 188¹ – (1) Autoritățile contractante vor evalua performanța contractuală prin fișe obligatorii, arhivate în RNPC.

(2) Operatorii economici care înregistrează două evaluări negative în decurs de 3 ani sunt excluși de la procedurile de atribuire, cu excepția cazului în care demonstrează, prin probe documentate, că deficiențele anterioare au fost remediate integral și comportamentul contractual a fost corectat.

(3) Fișele de evaluare a performanței contractuale se comunică operatorului economic prin mijloace electronice, cu confirmare de primire, și pot fi contestate în termen de 10 zile lucrătoare de la data comunicării, printr-o plângere administrativă adresată autorității contractante care a întocmit fișa. În lipsa unei contestații formulate în termen, fișa devine definitivă de drept și produce toate efectele juridice prevăzute de prezenta lege.

(4) Contestația se soluționează în termen de 10 zile lucrătoare de la înregistrare, de către o comisie desemnată de conducătorul autorității contractante, formată din persoane care nu au participat la întocmirea fișei contestate.

(5) Comisia întocmește un referat de soluționare, pe baza căruia se emite o decizie motivată, care se comunică contestatarului prin mijloace electronice, cu confirmare de primire, în termen de 2 zile lucrătoare de la emitere. Dacă fișa de evaluare este menținută, aceasta devine definitivă și se înscrie în Registrul Național al Performanței Contractuale. Dacă fișa este modificată sau anulată, se înscrie în registru forma revizuită, cu mențiunea „revizuită în urma contestației”.

(6) Decizia este supusă controlului instanței de contencios administrativ, conform Legii nr. 554/2004.

(7) Termenele prevăzute la prezentul articol sunt termene de decădere, se exprimă în zile lucrătoare și se calculează fără a include ziua în care are loc notificarea. Dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, termenul se prelungește până în prima zi lucrătoare următoare.

Articolul 5

După articolul 238 se introduce articolul 238¹:

Art. 238¹ – (1) Funcționarii care recepționează lucrări defectuoase sau care efectuează o recepție formală, fără verificare efectivă, inclusiv în cazul în care viciile vizibile puteau fi identificate cu ocazia recepției, răspund disciplinar, civil sau penal.

(2) Recepția formală, astfel cum este definită la art. 3 lit. rrr), precum și recepția defectuoasă, astfel cum este definită la art. 3 lit. sss), constituie abateri grave.

(3) Recepția formală sau defectuoasă se constată prin proces-verbal tehnic. Autoritatea contractantă are obligația ca, în termen de maximum 5 zile de la semnarea acestui proces-verbal, să sesizeze compartimentul de control intern și compartimentul juridic, în vederea declanșării măsurilor administrative și, după caz, patrimoniale.

Articolul 6

După articolul 231 se introduce articolul 231':

Art. 231' – CNSC poate aplica un filtru de admisibilitate operatorilor economici recidiviști. Contestațiile abuzive pot fi respinse prin decizie motivată, supusă controlului judiciar. Procedura va fi reglementată prin completarea corespunzătoare a Legii nr. 101/2016.

CAPITOLUL II – DISPOZIȚII TRANZITORII ȘI FINALE

Articolul 7

(1) ANAP are obligația de a crea RNPC în 6 luni de la intrarea în vigoare. Acesta va fi interoperabil cu SEAP. Ghidul de utilizare și normele de funcționare vor fi publicate în 90 de zile.

(2) Guvernul va adopta normele metodologice în 90 de zile de la publicare. Platforma SEAP și HG 395/2016 vor fi armonizate în termen de 120 de zile.

(3) ANAP, în colaborare cu Ministerul Finanțelor și, după caz, cu CNSC, va elabora și supune aprobării Guvernului, în termen de 90 de zile de la publicarea prezentei legi, normele metodologice de aplicare a dispozițiilor privind fișa de evaluare a performanței contractuale, Registrul Național al Performanței Contractuale, precum și procedura de contestație administrativă prevăzută la art. 188¹.

(4) Normele vor stabili, în mod detaliat, structura fișei, modul de transmitere și notificare, formatul de publicare, precum și termenele și pașii de soluționare a contestațiilor.

Articolul 8

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I, cu excepția art. 188¹ și art. 231', care se aplică începând cu data de 30 iunie 2026.

(2) Intrarea în vigoare întârziată a prevederilor art. 188¹ și art. 231' este justificată de necesitatea creării, testării și operaționalizării Registrului Național al Performanței Contractuale, precum și de stabilirea procedurilor administrative și a mecanismelor tehnice aferente.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea art. 75 și art. 76 alin. (1) din Constituția României.

**PREȘEDINTELE CAMEREI
DEPUTAȚILOR**

PREȘEDINTELE SENATULUI